

Сущенко Еліна Владиславівна
**ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНОГО СТАТУСУ У ЛІКАРІВ
АНЕСТЕЗІОЛОГІВ В АСПЕКТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО
ВИГОРАННЯ**

Україна, Харків
Харківський національний медичний університет
Кафедра гігієни та екології №2
Науковий керівник: Лалименко О.С.

Мета. Визначення психофізіологічних параметрів функціонального стану нервової системи та рівнів професійного вигорання у лікарів анестезіологів.

Актуальність. Ризики професійного вигорання серед лікарів анестезіологів зростають. Специфіка цієї галузі пов'язана з великою напруженістю праці, фізичним та психоемоційним навантаженням, що потребує особливої уваги з точки зору гігієнічного дослідження проблеми професійного вигорання.

Матеріали та методи. Дослідження було проведено серед 118 лікарів анестезіологів-реаніматологів на базі кафедри медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії ХНМУ, репрезентативна вибірка склала 88 осіб (42 чоловіки, 46 жінок), середній вік становив $42 \pm 3,2$ років. Рівні професійного вигорання визначали за опитувальником К. Маслач «Maslach Burnout Inventory» (MBI-GS). Частоту ознак в групах порівнювали за допомогою критерію χ^2 . Психофізіологічний статус досліджували за складними зорово-моторними реакціями (СЗМР) (реакції розрізнення і вибору). Статистичну значущість різниці між показниками в групах визначали за критерієм Стюдента. Статистична обробка проведена за допомогою програмного забезпечення SPSS 26 IBM Statistics Standard Campus Edition 26.0 (5725-A54).

Результати. За опитувальником MBI-GS відмічається значно підвищений рівень емоційного виснаження ($\geq 3,20$ пункту) у 40,5% чоловіків та 43,5% жінок ($\chi^2 = 11,581$; $df = 4$; $p \leq 0,05$), що супроводжується зниженням працездатності, постійною втомою, яка не зникає після відпочинку. За результатами опитувальника MBI-GS визначається, статистично значимий високий рівень деперсоналізації ($\geq 2,20$ пункту) у 50,0% чоловіків та 28,3% жінок ($\chi^2 = 2,705$; $df = 4$; $p \leq 0,05$). Розвивається негативне або бездушне ставлення до колег та пацієнтів, відсторонення від професійних обов'язків та людей, дистанціювання.

Під час дослідження встановлено, що високий рівень редукції особистих досягнень ($\geq 5,00$ пункту) наявний у 76,2 % чоловіків та 76,1 % жінок ($\chi^2 = 4,864$; $df = 4$; $p \leq 0,05$), що може призводити до знецінення себе, своїх професійних досягнень та гідності. За результатами проведеного тестування складної зорово-моторної реакції (СЗМР) вибору та розрізнення серед усієї групи відзначається підвищення середнього значення часу сенсомоторної реакції, $421,1 \pm 9,8$ мс ($p < 0,05$), при нормативних значеннях $367 \pm 1,96$ мс та стандартного відхилення часу сенсомоторної реакції $102 \pm 4,98$ мс ($p < 0,05$), нормативні значення $91 \pm 1,96$ мс - критеріїв функціонального стану ЦНС, які свідчать про превалювання гальмівних процесів та виснаженість ЦНС.

Висновки. Таким чином анкетні дані демонструють підвищений рівень емоційної виснаженості, деперсоналізації та редукції особистих досягнень, в свою чергу результати СЗМР свідчать про психофізіологічні зміни з боку ЦНС, що підтверджує наявність перевтомлення та високу інтенсифікацію праці. Наявні зміни потребують психологічної корекції та введення заходів профілактики.

Шенгер Анастасія Андріївна

**ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ МІЖ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИМИ
ХАРАКТЕРИСТИКАМИ ТА РИЗИКОМ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ
У РОБІТНИКІВ ШВИДКОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ**

Україна, Харків

Харківський національний медичний університет

Кафедра гігієни та екології №2

Науковий керівник: к.мед.н. Лалименко О.С.

Актуальність. Робітники швидкої медичної допомоги під час виконання професійних обов'язків постійно знаходяться під великим емоційним тиском. Велика інтенсивність, важкість праці, необхідність прийняття швидких рішень, відсутність постійного робочого місця, великий документообіг, робота із великою кількістю людей можуть сприяти виникненню професійного вигорання.